

PRIMERA CITA DE CRIA DE FALZIA PÀL·LIDA *Apus pallidus* DINS D'UN NUCLI URBÀ A LES ILLES BALEARS

Catalina SEBASTIÀ ¹ i Pere VICENS ²

SUMMARY.- *First breeding record of pallid swift Apus pallidus in an urban centre on the Balearic Isles.* From 25th June 2010, a group of up to 9 individuals of pallid swift were seen entering and leaving at least 5 different locations on the same building in the centre of Inca (Mallorca) where some pairs of swift *Apus apus* were also breeding. They were seen carrying material to furnish nests in holes in the building. Young were seen flying in the area and movements of the species were noted until 27th October.

Key words: pallid swift, *Apus pallida*, breeding, Mallorca, Balearic Islands.

Paraules clau: falzia pàl·lida, *Apus pallidus*, nidificació, Mallorca, Illes Balears.

¹ catalinasebastia@gmail.com

² perevicenssiquier@gmail.com

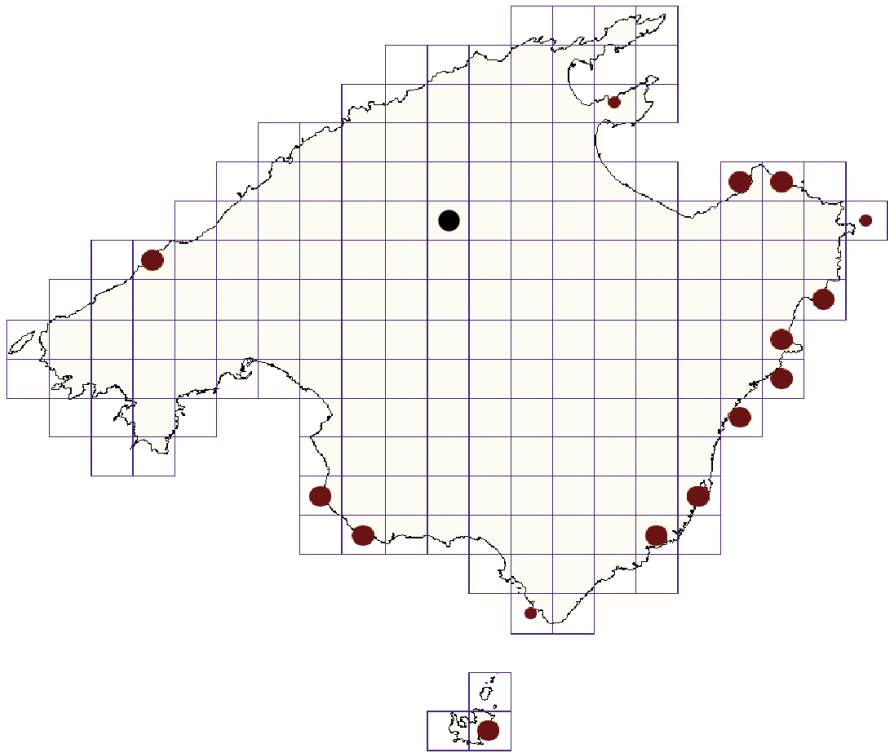
La distribució mundial de la falzia pàl·lida *Apus pallidus* es centra, bàsicament, dins les latituds mediterrànies, des de Mauritània fins a Pakistan. La població europea és estival i la seva distribució més septentrional es troba als Alps, amb una presència màxima al sud de la península Ibèrica, on s'estima una població superior a les 30.000 parelles al 2002 (MOLINA, 2003).

La població ibèrica viu tant a penya-segats marins com a ciutats i pobles, en colònies mixtes amb la falzia *Apus apus*. Destaquen (per la seva abundància) les concentracions de les ciutats de Sevilla i Màlaga, i a algunes zones d'Extremadura cria a pobles situats a 1.200 metres d'altitud (MOLINA, 2003). A la zona mediterrània, però, aquesta espècie es troba molt més lligada als penya-segats de vorera de mar (BURGAS i BURGAS, 2004).

A les Balears és un auell típicament vinculat a la costa, on ocupa únicament penya-segats litorals, sobretot a

la part del llevant i migjorn de Mallorca i a Cabrera. L'espècie està considerada com estival, colonial i no gaire abundant, desconeixent-se la mesura de la seva població (GONZÁLEZ *et al.*, 2010; LLABRÉS, 2010). A la tardor és present fins a començaments d'octubre, però hi ha dades més tardanes: algunes observacions són de ben entrat el novembre a Mallorca i a Eivissa, i la dada més extrema és de Menorca, quan s'anoten 3 exemplars en vol sobre el cel de s'Albufera des Grao el 10 de desembre de 2002 (GARCÍA, 2003).

La present nota va destinada a donar a conèixer un canvi important dins del coneixement d'aquesta espècie a Mallorca: el passat 25 de juny del 2010 es va detectar la cria d'aquesta espècie a la teulada d'un edifici de quatre pisos a la vora de la plaça Mallorca, una gran plaça oberta al centre de la ciutat d'Inca (Mapa 1). Concretament es va observar com 3 exemplars diferents entraven i sortien baix un forat d'una

Mapa 1. Falzia pàl·lida *Apus pallidus*, distribució de les localitats de cria conegudes fins 2007 a Mallorca i Cabrera (LLABRÉS, 2010). Amb el punt negre la nova colònia descoberta al 2010 a Inca.

Map 1. Distribution of known breeding localities of pallid swift *Apus pallidus* in Mallorca and Cabrera up to 2007 (LLABRÉS, 2010). The black dot indicates the new colony discovered at Inca in 2010.

teula, un d'ells amb material de folrar al bec (petites plomes i restes de vegetació seca). A altres llocs de la teulada també hi entraven altres exemplars de falzia, pel que segurament es tracta d'una colònia mixta.

L'observació es va posar en coneixement d'altres naturalistes mitjançant el fòrumAus del GOB. A partir d'aquesta detecció es feren una sèrie de visites rutinàries durant varis dies cada setmana de mitja hora d'espera, sobretot a mitjan

matí o mitjan horabaixa, per tal de seguir anotant la presència i conducta dels aucells.

En Maties Rebassa, resident a Inca, va visitar algunes vegades la zona i va poder fer algunes fotografies (Foto 1). Ell també va constatar que eren 5 els llocs del mateix edifici on hi havia entrades i sortides d'exemplars mesclats entre falzies. Al mateix temps, en José Luís Martínez, ens comunicà públicament mitjançant el "forumAus" que ell

Foto 1. Falzia pàl·lida *Apus pallidus* nidificant a les teulades d'un edifici d'Inca. Juny de 2010.
Foto: Maties Rebassa.

*Photo 1. Pallid swift Apus pallidus breeding in the roof tiles of a building in Inca. June 2010.
Photo: Maties Rebassa.*

tenia una observació d'un exemplar sortint baix una teulada a la zona d'el Molinar (Palma) al 2004, però que aquesta informació restava inèdita.

De totes les dades recollides, creiem que cal destacar les següents:

Els dies 04 i 21 de juliol, 14 i 23 d'agost i 14 de setembre s'han observat diferents exemplars que podrien ser joves, amb la taca fosca ocular menys evident i les vores de les plomes notablement més blanques a la part inferior del cos.

A partir del dia 17 d'agost ja no es veuen més falzies pel cel de la ciutat d'Inca, però segueixen veient-se amb regularitat entre 4 i 9 exemplars de falzia pàl·lida a la zona, entrant repetidament baix dues teules diferents.

A partir del 15 de setembre sols hi ha entrades d'1-2 exemplars baix una

sola teula i el 8 d'octubre encara es veu un grup de 8 exemplars volant junts per sobre la plaça.

Els dies 13, 20 i 25 d'octubre sols es veuen 2-3 exemplars. Segueix havent-hi entrades baix la mateixa teula.

La darrera observació és d'un solitari exemplar, sortint del forat de la teula, el 27 d'octubre a les 18:15 de l'horabaixa.

En tots els dies d'observació, en cap moment s'han detectat crits als vols en grup, a diferència d'altres grups de falzies, molt escandaloses i cridaneres quan volen per la zona.

BIBLIOGRAFIA

BURGAS, A. i BURGAS, D. 2004. Falciot pàl·lid (*Apus pallidus*). A: Estrada *et al.* *Atles*

- dels ocells nidificants de Catalunya 1999-2002*. Institut Català d'Ornitologia. Ed Lynx. Barcelona.
- GARCÍA, O. 2003. Registres Ornitològics 2002. A: Rebassa, M. *et al.* *AOB*, vol. 17: 179. GOB. Palma.
- GONZÁLEZ, J.M.; LÓPEZ-JURADO, C.; MUNTANER, J.; REBASSA, M.; SUNYER J. i VICENS, P. 2010. Annex II: Estatus de l'Avifauna Balear. *AOB*, vol. 24: 269-280. GOB. Palma.
- MOLINA, B. 2003. Vencejo pàlido, *Apus pallidus*. A: Martí, R. i Del Moral, J.C. (Ed.) *Atlas de las Aves Reproductoras de España*. Dirección General de Conservación de la Naturaleza – Sociedad Española de Ornitología.
- LLABRÉS, X. 2010. Falzia pà'lida *Apus pallidus*. A: Adrover, J. *et al.* *Atlas dels aucells nidificants de Mallorca i Cabrera, 2003-2007*: 170-171. GOB. Palma.

APÈNDIX

Altres fonts consultades no llistades a la bibliografia:

ForumAus, 2010. Estudi i conservació dels aucells a les Illes Balears. GOB. <http://www.gob-mallorca.com/forum>